

BDP

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 1960
Tarih: 30.11.2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

HIV/AIDS Kanun Teklifi gerekçesiyle birlikte ilişkide sunulmuştur. Gereğinin yapılmasını arz ederim.

Sebahat TUNCEL

İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	- Plan ve Bütçe - İnsan Haklarını İnceleme			
Esas Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler			
Tarih:	13 Aralık 2012	E. No: 2/1086		
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
UN	/6	ME	MS.	MM
TBMM BAŞKANI	Miz			

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BSK LIGI
30 Kasım 2012
Numara:

T B M M KODERHANE VE ARSIV HIZM. BAŞKANLIĞI
30 Kasım 2012
No: 159616

GENEL GEREKÇE

İlk HIV tanısının konulduğu yaklaşık 30 yıl öncesinden bu yana HIV ile yaşayan kişiler özellikle önyargılara ve hayatlarının her alanında ihlale maruz kaldıkları bir yaşam sürmeye zorlanmışlardır. 1996 yılında HIV/AIDS'in uluslararası tıp literatüründe kronik bir hastalık olarak kabul edilmiş olmasına rağmen HIV ile yaşayan kişiler tüm dünyada ve Türkiye'de çağın vebası ve belli gruplara özgü bir hastalık olduğuna dair önyargılara maruz kalmışlardır. Bugün bu önyargılar dünyanın birçok ülkesinde kırılma yönünde eğilim gösterirken hatta HIV ile yaşayan kişilerin hakları, gerek ulusal gerek uluslararası bağlamda hazırlanan yasal düzenlemeler ile koruma altına alınırken Türkiye'de HIV ile yaşayan kişiler hala yaşamın bir çok temel alanında (sağlık, çalışma, eğitim, evlenme, çocuk sahibi olma...vb) hak ihlallerine maruz kalmaktadır. Bu durum da, HIV ile yaşayan kişilerin kendilerini toplumun ve sosyal hayatın birçok alanından izole etmesine yol açacak ciddi psikolojik ya da psikiyatrik sorun yaşamalarına hatta tedavi almayı reddetmelerine yol açabilmektedir.

Sağlık Bakanlığının bilgilerine göre 2012 yılında HIV/AIDS vaka sayısının 6 bine yaklaştığı açıklanmıştır. Bakanlık verilerine göre, 2011 yılı sonu itibarıyla bildirim yapılan 5 bin 224 HIV/AIDS vakasının 3 bin 723'ü erkek, bin 501'i kadındır. Hastalık yoğun olarak 20-45 grubundakilerde görüldüğü bildirilerken, yaklaşık 2 bin kişinin bu hastalıktan tedavi gördüğü tahmin edilmektedir. Bu alanda danışmanlık hizmetleri veren ve çalışmalar yürüten Pozitif Yaşam Derneği'nin hak ihlalleri raporuna göre ise, Projelerine başvuran danışanların en fazla ihlale uğradıkları alan sağlık kuruluşları olduğu, sağlık kuruluşlarını, tanı konulmasından itibaren çalıştıkları iş yerlerinde tehdit ve taciz altında kalma, dışlanma gibi alanlarda hak ihlallerine maruz kaldıkları bilinmektedir. Bunun dışında aile ve sosyal çevrelerinde dışlanma, bilgilerin gizliliği, mahremiyet haklarının korunmaması ve kişiyi deşifre eden, yanlış mesajlar içeren haberler yoluyla medyanın ihlaline uğrama, kamu kuruluşlarında çalışanların hak ihlallerine uğraması gibi ayrımcı yaklaşımlarla karşılaştıkları belirtilmektedir.

HIV'in, risk altındaki hassas gruplar başta olmak üzere toplumda yayılmasının önlenmesi, HIV ve AIDS ile yaşayan kişilerin ayrımcılığa uğramamaları, bakım, destek, tedavi ve danışma hizmetlerinden etkin bir şekilde yararlanmalarını temin edecek önlemlerin alınması, hastalığın toplum ve bireyler üzerindeki etkileri dikkate alındığında, zorunluluk arz etmektedir.

HIV'in genel halk ve bilhassa risk altındaki hassas gruplar arasında yayılmasını önlemek, HIV ve AIDS ile yaşayan kişilere bakım, destek ve tedavi sağlamak, hassas grupları HIV statüleri dolayısıyla damgalama ve ayrımcılığa karşı korumak ve toplumu bilinçlendirmeyi hedefleyen önleme, bakım, destek ve tedavi programları hazırlamak toplum sağlığının ve HIV'le yaşayan kişilerin haklarının korunması bakımından hayati öneme haizdir.

İnsanların HIV statüleri dolayısıyla ayrımcılığa uğraması, HIV enfeksiyonu karşısında toplumsal hassasiyete yol açan koşullar oluşturmakta ve bunları beslemektedir. HIV/AIDS, diğer enfeksiyonlardan ve bulaşıcı hastalıklardan farklı olarak, sadece tıbbi değil, aynı zamanda sosyal, hukuki, ekonomik ve psikolojik sorunlara yol açan bir sağlık statüsüdür. Bu sebeple

toplumun HIV ve AIDS hakkında bilinçlendirilmesi virüsün yayılmasının engellenmesi ve HIV statüsü nedeniyle maruz kalınan hak ihlallerinin azaltılmasını sağlayacak etkin önlemlerin acilen hayata geçirilmesi gerekmektedir.

HIV’le mücadeleyi hedefleyen tıbbi önlemlerin yanı sıra, bilinçlendirme ve davranış değişikliği geliştirilmesini amaçlayan programların hayata geçirilmesinde danışma ve koordinasyon görevi görececek bir idari kurulun oluşturulması, hastalıkla mücadeleye güç kazandıracaktır. Bu nedenle bir Ulusal AIDS Kurulu oluşturulması gerekli görülmüştür.

Anılan bu nedenlerle HIV-AIDS Kanunu Teklifi hazırlanmış, Teklif ile bir Ulusal AIDS Kurulu oluşturulması, hastalıkla mücadelede toplumun bilinçlendirilmesini de kapsayan etkin önlemlerin hayata geçirilmesi, hastalığa maruz kalan bireylerin etkin tedaviye erişimlerinin sağlanması ve bu bireylerin ayrımcılığa uğramalarını engelleyecek programların hayata geçirilmesi amaçlanmıştır.

Bu amaçla “ HIV/AIDS KANUN TEKLİFİ” hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile kanunun amacı belirtilmiştir.

MADDE 2- Kanun teklifinde kullanılan tanımların açıklamaları yapılmıştır.

MADDE 3- Ulusal AIDS Kurulu'nun kuruluş bilgileri açıklanmıştır.

MADDE 4- Kanun ile kurulması öngörülen Ulusal AIDS Kurulu'nun görevleri belirtilmiştir.

MADDE 5- HIV virüsünün ve AIDS hastalığının yayılmasının önlenmesi amacıyla alınacak önlemler başlığı altında eğitim ve bilinçlendirme destek programları tanımlanmıştır.

MADDE 6- HIV enfeksiyonu bakımından risk altındaki bireylerin enfeksiyon riskinin azaltılması amacıyla alınacak önlemlere dair açıklamalar yapılmıştır.

MADDE 7- Madde, Gönüllü Danışmanlık, Test, Bakım, Destek ve Tedavi başlığı altında HIV statüsünün belirlenmesiyle ilgili danışmanlık ve test hizmetlerinin verilmesi hakkında bilgi içermektedir.

MADDE 8- Kişinin rızası aranmaksızın test yapılabilecek haller başlığı altında madde düzenlenmiştir. Kişinin işe girerken ya da sigorta yaptıırken zorla HIV testi yaptırılması bir hak ihlalidir. Kişiye ancak iki durumda rızası olmadan test yaptırılabilir, bir davanın konusu olması ve hastalığın toplumda dağılımı, görülme sıklığı gibi bir kamusal tespitin yapılması durumdadır. Madde ile bu iki istisna durum belirtilmiştir.

MADDE 9- Tedaviye erişim hakkı çerçevesinde HIV pozitif ve AIDS aşamasındaki bireylerin tedaviye erişim haklarına dair madde düzenlenmiştir.

MADDE 11- Herhangi bir yargı süreci olmadan HIV ile ilgili kişisel bilgileri vermeye zorlanamaz. Madde ile bilginin paylaşımı hakkında düzenleme yapılmıştır.

MADDE 12- Madde ile tedavi edilen kişinin eşini veya partnerini hangi durumlarda o kişinin HIV statüsü hakkında bilgilendirileceği düzenlenmiştir.

MADDE 13- Madde ile özel ya da kamu kuruluşlarında HIV pozitif ve AIDS aşamasındaki bireylerin ayrımcılığa uğramaması yönünde düzenleme yapılmıştır.

MADDE 14- Madde ile, kişilerin HIV ya da AIDS'ten dolayı eğitim hayatlarında ayrımcılığa uğramaları için düzenleme yapılmıştır.

MADDE 15- Kişilerin HIV/AIDS statüsüyle ilgili olarak yazılı ve sözlü basında yayın yapılmaması için düzenlemeyi içermektedir.

MADDE 16- Bu madde ile Kişinin HIV pozitif statüsü gerekçe gösterilerek, sağlık, kaza, hayat sigorta hizmetlerinden yararlanmasının engellenmemesi amaçlanmıştır.

MADDE 17- Bu kanuna dayanarak ayrımcılığa maruz kalınması durumunda Türk Ceza Kanununda ilgili maddeye göre cezalandırmaya dair düzenleme yapılması amaçlanmıştır.

MADDE 18- Madde ile HIV pozitif kişilerle ilgili görülmekte olan davalarda tüm yargılama safhalarında gizliliğin sağlanması yönünde düzenleme yapılmıştır.

MADDE 19- Yürürlük maddesidir.

MADDE 20- Yürütme maddesidir.

HIV-AIDS KANUNU TEKLİFİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; HIV/AIDS'in yayılmasının önlenmesi, tedaviye erişimin kolaylaştırılması, etkin tedaviye erişim önündeki engellerin kaldırılması, HIV pozitif kişilerin haklarının korunması, hak ihlallerini önlemeye yönelik caydırıcı tedbirlerin belirlenmesi ve HIV virüsünün yayılmasını izlemek ve yayılımının önlenmesi için alınması gereken tedbirler hakkında yetkili bakanlıklarla ortak çalışmalarda bulunmakla görevli bir Ulusal AIDS Kurulunun kurulmasıdır.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) HIV: insanlarda bağışıklık sistemi hücrelerini enfekte ederek bunları işlevsiz hale getiren ve kademeli olarak bağışıklık sisteminin çökmesine neden olarak AIDS'e yol açan insan bağışıklık yetmezliği virüsünü,

b) AIDS-Edinilmiş Bağışıklık Yetmezliği Sendromu: Vücudun bağışıklık sistemini zayıflatarak yaşamsal tehdit oluşturan başka hastalıklara karşı vücut direncini azaltan ve HIV'in neden olduğu bir dizi belirtiyi kendini gösteren hastalığı,

c) Kurul: Bu Kanunun 3 üncü maddesi uyarınca oluşturulan Ulusal AIDS Kurulunu,

ç) HIV pozitif: Teste tabi tutulan örnekte HIV veya HIV antikorlarının varlığıyla belgelenmiş bir HIV enfeksiyonunun mevcudiyetini,

d) HIV taraması: Geniş çaplı kamu sağlığı amacıyla, HIV veya HIV antikorlarının varlığını tespit etmek veya yokluğuna karar vermek üzere belirli bir gruba sistematik bir tıbbi prosedürün uygulamasını,

e) HIV testi: Bir kişide HIV veya HIV antikorlarının varlığına veya yokluğuna karar vermek üzere tıbbi bir prosedürün uygulanmasını,

f) HIV-AIDS önleme ve risk azaltma hizmetleri: HIV enfeksiyonunun bulaşmasının önlenmesi ve enfeksiyonun sağlıkla ilgili toplumsal, ekonomik sonuçlarının riskini azaltmaya yönelik önlemlerin tamamını,

g) Bilgi verilerek rıza alınması: Kişinin veya kişi reşit değilse velisinin, değerlendirme veya amacı, nitelikleri, olası etkileri, tehlikeleri, başarı şansı, diğer seçenekler ve bedeli konusunda yeteri derecede bilgilendirildikten sonra belirli bir tedavi görmek amacıyla olarak yazılı veya sözlü izninin alınmasını,

h) Gönüllü HIV testi: Test öncesi danışmanlık almış ve gönüllü olarak testin yapılmasını kabul etmiş bir kişiye HIV testi yapılmasını

ı) Gönülsüz HIV testi: Tedavi altındaki bir kişiye rızası olmadan veya fiziksel güç uygulanarak, korkutularak veya herhangi bir zorlama altında HIV testi uygulanmasını,

i) En fazla risk altındaki grup: Üyeleri ve aileleri genellikle insan hakları korumasından yeterince faydalanamayan, yasal veya diğer statüleri dolayısıyla ayrımcılığa ve/veya hak ihlallerine maruz kalan ve bu nedenle HIV testi yaptıramayan veya HIV enfeksiyonu önleyici yöntemleri uygulamayan ve HIV/AIDS'ten etkilenmeleri halinde bununla baş edemeyen, HIV enfeksiyonuna maruz kalma riskleri görece yüksek grupları,

j) Test öncesi danışmanlık hizmetleri: HIV testi yapılmadan önce kişiyi HIV/AIDS'in biyomedikal yönleri hakkında bilgilendirme ve ona HIV testi yaptırtmanın ve test sonucunun pozitif çıkmasının doğuracağı psikolojik etkilerle ilgili duygusal destek verme sürecini,

k) Test sonrası danışmanlık hizmetleri: HIV testi yaptıran kişiye sonuç açıklandığı sırada kendisi ve eşi için hastalıkla ilgili riski azaltıcı her türlü bilgiyi, eşine haber verme esnasında duygusal destek konusunda danışmanlığı, HIV ile ilgilenen STK'lara, kuruluşlara ve diğer sağlık güvenliği mekanizmalarına yönlendirme gibi hizmetleri sunma sürecini,

l) Evrensel tedbirler: HIV dahil patojenik faktörlere maruz kalmayı önleyecek veya bulaşma riskini azaltacak enfeksiyon kontrol önlemlerini ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Ulusal AIDS Kurulunun Kuruluş, Görev ve Çalışma İlkeleri

Kuruluş

MADDE 3- (1) Sağlık Bakanlığı bünyesinde, HIV ve AIDS'in tüm ülkede önlenmesi, kontrolü, hastaların bakım, destek ve tedavisi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi ve HIV önleme hizmetlerinin etkin bir şekilde yürütülmesini sağlamak üzere, hizmetin gerektirdiği plan, program ve politikaların tespitine yardımcı olmakla görevli Ulusal AIDS Kurulu kurulmuştur.

(2) Ulusal AIDS Kurulu; Sağlık Bakanlığı Müsteşarı başkanlığında, Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürü, İlaç ve Eczacılık Genel Müdürü, Proje Yönetim Destek Birimi Başkanı, Sağlık Eğitimi Genel Müdürü, Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürü, AIDS'in önlenmesi, kontrolü, HIV pozitif bireylerin destek ve tedavisi alanında çalışan yeteri kadar uzman doktor ile HIV ve AIDS alanında çalışan sivil toplum kuruluşlarından iki temsilci ve HIV/AIDS'le yaşayanları temsil eden kuruluşların aday göstereceği HIV/AIDS'le yaşayan iki kişiden oluşur.

(3) Kurul, ihtiyaç halinde, toplantılara katılmak üzere uzmanlar çağırabilir veya bunun öncesinde belirli bir konunun detaylı olarak araştırılması için komisyonlar oluşturabilir veya uzmanların, danışmanların hizmetinden yararlanabilir.

(4) Kurulun sekretarya hizmetleri Sağlık Bakanlığına bağlı personel tarafından yerine getirilir.

(5) Kurul Başkan ve üyelerine, 10.2.1954 tarih ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla, fiilen görev yapılan her gün için (3000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir.

Görev ve yetkiler

MADDE 4- (1) Ulusal AIDS Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

a) Bir ulusal HIV ve AIDS politikası oluşturulmasına dayanak teşkil edecek önerileri hazırlamak ve Bakanlığa sunmak.

b) HIV ve AIDS ile ilgili kamuoyunu bilinçlendirme programları hazırlamak ve bu programların hayata geçirilmesi için ilgili bakanlıklar ve kamu kurumlarıyla işbirliği yapmak.

c) Risk altındaki hassas grupların üyeleri, çocuklar ve HIV enfeksiyonuna yatkın ve risk altındaki kadınlar için özel olarak tasarlanmış danışma, kontrol, bakım, destek ve tedavi uygulamalarını düzenleyen önlemler konusunda Bakanlığa önerilerde bulunmak.

ç) Bu Kanunun uygulanmasını izlemek.

d) HIV ve AIDS'in önlenmesi, kontrolü, bakım, destek ve tedavisi hakkında her türlü konuda tavsiyelerde bulunmak.

e) Virüsün yayılmasının engellenmesi bakımından güvenli davranışların teşvik etmek ve hassas grupların üyeleri arasında ve onlardan genel nüfusa HIV bulaşması riskini azaltmak için alınabilecek önlemler konusunda tavsiyelerde bulunmak.

f) Kamuoyu bilincini yükseltmek, ayrımcılığın önlenmesi ve güvenli yaşam tarzlarını teşvik etmek amacıyla çeşitli eğitim programları düzenlemek.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

HIV Virüsünün ve AIDS Hastalığının Yayılmasının Önlenmesi Amacıyla Alınacak Önlemler

Eğitim ve bilinçlendirme programlarına destek

MADDE 5- (1) Bakanlık, HIV ile ilgili olarak geniş bilgi, eğitim ve iletişim faaliyetleri yoluyla ulusal düzeyde kamuoyu bilincini yükseltmekle görevlidir.

(2) Bakanlık, her türlü kamu kurum ve kuruluşlarına bağlı sağlık kurumları ile özel sektör eliyle işletilen sağlık kuruluşlarında çalışan tüm sağlık personelinin, HIV, AIDS, ayrımcılık, gizlilik ve bilgi verilerek rıza alınması gibi HIV'le ilgili konular hakkında eğitilmesi için Kurul ile işbirliği halinde eğitim programları düzenler.

(3) Bakanlık, 12 yaşından itibaren çocukların ve gençlerin HIV virüsünün geçişi ve virüsten korunma yöntemleri konusunda eğitimini amaçlayan eğitim programlarının planlanması ve uygulanması için Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği yapar.

(4) Bakanlık, Kurul ile aktif işbirliği içinde aşağıdaki gruplar için eğitim ve farkındalığı artırmak amacıyla programlar oluşturur:

- a) HIV ve AIDS'le yaşayan kişiler.
- b) HIV riski taşıyan ve HIV yatkınlığı olan kadınlar.
- c) Sahip oldukları haklar ve genel olarak güçlendirilmeleriyle ilgili olarak en fazla risk altındaki grupların üyeleri.
- ç) Korunan ve en fazla risk altındaki grupların hakları, bu hakların uygulanmasını zorunlu kılmak için gerekli olan yasal hizmetlerin sağlanması ve bu kişiler arasında HIV'le ilgili yasal konularda uzmanlık geliştirmesiyle ilgili olarak hakimler, yargı mensupları ve hukuk stajyerleri.

HIV enfeksiyonu bakımından risk altındaki bireylerin enfeksiyon riskinin azaltılması amacıyla alınacak önlemler

MADDE 6- (1) Bakanlık, Kurul ile birlikte, kadınlar ve çocukları etkileyen hastalıklar için önleme, bakım ve tedavi stratejilerinin yanı sıra üreme ile ilgili sağlık hizmetler de dahil olmak üzere, hastalıkla mücadelede etkin sağlık politikalarının uygulanması için gerekli önlemleri alır.

(2) Bakanlık, HIV'e mesleki sebeplerle maruz kalmayla ilgili önemli bir riskin söz konusu olduğu her sağlık kuruluşunda, HIV'e mesleki nedenlerle maruz kalmış olabilecek tüm çalışanlara evrensel önlemlerin ve maruz kalma sonrası profilaksi hizmetlerinin ve bu evrensel tedbirlerin kullanımıyla ilgili eğitim hizmetleri sunar.

(3) Tüm sağlık kurumları, kendi bünyelerinde hayata geçirilen evrensel önlemlere ve maruz kalma sonrası profilaksi önlemlerine ilgili tarafların uymasını sağlar. Kurum, bu bağlamda, kendi bünyesindeki tüm çalışanları bu önlemlerin detayları hakkında bilgilendirir ve tüm çalışanların bu konuda eğitilmesi için özel gayret sarf eder.

(4) Tecavüze veya başka bir cinsel şiddet eylemine maruz kalmış olan kadınlara, kamusal ve özel sağlık kurumlarında danışmanlık ve klinik hizmetler olanağı sağlanır. Bu hizmetler tecavüz mağdurları için maruz kalma durumu sonrası profilaksiyi de içerecektir. Cinsel saldırıya uğrayan her mağdur, saldırıyı polise bildirip bildirmediğinden bağımsız olarak, kamusal bir sağlık kurumunda gizlilik kuralları çerçevesinde aşağıda belirtilen hizmetlere ulaşma hakkına sahiptir:

- a) Danışma,
- b) Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonların test olanağına erişim ve hastalık sonrası korumaya yönelik tedavi de dahil olmak üzere önlenmesi ve yönetimi.

c) Cinsel saldırı ile ilişkili olan diğer tıbbi durumların veya yaralanmaların önlenmesi, tedavisi ve yönetimi.

ç) İstendiği takdirde HIV/ AIDS ile ilgili danışma ve tedavi.

d) Takip tedavisi ve bakımı.

(5) Bakanlık, enfeksiyonun yayılmasını engellemek üzere aşağıdaki tıbbi önlemleri hayata geçirir:

a) Steril iğnelerin, şırıngaların ve diğer malzemelerin dağıtılması.

b) Kullanılmış iğne ve şırıngaların ve diğer malzemelerin toplanması.

c) Kondomun tanıtılması ve dağıtılması, nasıl kullanılacağı hakkında eğitim ve bilgi verilmesi.

ç) Gönüllü Danışma ve Testlerin teşvik edilmesi ve bunun hakkında bilgi verilmesi.

d) Fırsatçı enfeksiyonların tedavisi ve ART (Anti-retroviral terapi) için yönlendirme yapılması.

e) Uyuşturucu tedavi merkezlerinin kurulması ve işletilmesi.

f) Uyuşturucu ikame terapisi programlarının oluşturulması.

g) Uyuşturucu ikame terapileri ve diğer tedaviler dahil olmak üzere uyuşturucu tedavisi ve rehabilitasyon için yönlendirme yapılması.

h) Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar konusunda eğitim ve tedavi için yönlendirme yapılması.

ı) En fazla risk altında olan kesimler için kolay ulaşılabilir ve mobil sosyal yardım merkezlerinin kurulması.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Gönüllü Danışmanlık, Test, Bakım, Destek ve Tedavi

HIV statüsünün belirlenmesiyle ilgili danışmanlık ve test hizmetlerinin verilmesi

MADDE 7- (1) Herkes, kimlik bilgileri kodlanmak sureti ile ve ücretsiz olarak test yaptırmak hakkına sahiptir.

(2) Bu amaçla Bakanlık tarafından Gönüllü Danışma ve Test Merkezleri kurulur. Bu merkezler aşağıdaki ilkelerle uyumlu olarak çalışır:

a) Test yaptırmak isteğe bağlıdır.

b) Test öncesi danışma hizmeti sağlanır.

c) Sonuçlar gizli tutulur ve sadece test edilen kişiye teslim edilir.

ç) Test edilen kişinin testten sonra psikolojik yönden desteklenmesi amacıyla tasarlanmış test sonrası danışma hizmeti sağlanır.

d) HIV-pozitif kişiler durumlarına uygun sağlık kurumlarına yönlendirilir ve sürekli biçimde bakım, destek ve tedavi hizmetleri almaları temin edilir.

(3) Tüm HIV testi bireyin bilgilendirilmiş olması şartıyla yazılı onayı alınarak.

(4) 18 yaşından küçükler, veli veya vasilerinin izni ile test yaptırabilirler. Özel durumlarda, ebeveynleriyle teması olmayan veya bir vasileri bulunmayan bağımsız konumdaki çocuklar, yaşlarına uygun bilgi ve danışmanlık hizmeti aldıktan sonra HIV testi için onay verebilirler.

Kişinin rızası aranmaksızın test yapılabilecek haller

MADDE 8- (1) Aşağıdaki hallerde kişinin rızası aranmaksızın test yapılabilir:

a) Kişinin HIV statüsünün tespit edilmesi, görülmekte olan bir davanın konusu ile ilgili ise.

b) HIV testinin anonim ve bir kişinin HIV statüsünü belirlemeye yönelik olmadığı izleme durumu ve epidemiyolojik amaçlar doğrultusunda.

Tedaviye erişim hakkı

MADDE 9- (1) HIV pozitif ve AIDS aşamasındaki bireylerin tedaviye erişim hakları aşağıdaki hizmetleri kapsar:

- a) HIV/AIDS, fırsatçı hastalıklar ve komplikasyonların tedavisi.
- b) Laboratuvar hizmetleri.
- c) Acil tedavi hizmetleri.

(2) Sayılan hizmetlerin giderleri Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından genel esaslar çerçevesinde karşılanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Gizliliğin Korunması

Bilgi paylaşımı yetkisi

MADDE 10- (1) Hiç kimse, görülmekte olan bir yargılama sürecinde yetkili mahkemenin davanın karara bağlanması açısından bu bilgiye ihtiyaç olduğu yönünde karar alması hali dışında, HIV ile ilgili kişisel bilgileri vermeye zorlanamaz.

(2) HIV ile ilgili veya kişisel bilginin açığa vurulmasına ancak aşağıdaki durumlarda mümkündür:

- a) Görülmekte olan bir davada, belli konuların sonuca bağlanması, bu bilginin ifşasına ihtiyaç olduğu yönünde yetkili mahkemenin karar alması halinde.
- b) Kişiler arasındaki hukuki davalarda, bu bilginin ifşasının, davanın sonucuna etkili ise.
- c) Bir kişinin kimliğinin belirlenmesine yol açmayacak şekilde sadece istatistikî bilgiyle ilgiliyse.

(3) Kişilerin HIV statülerinin gizliliğini bu Kanuna aykırı olarak ihlal edenler, 26.9.2004 tarih ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 134 üncü maddesi uyarınca cezalandırılır.

HIV bulaşmasını önlemek amacıyla partnerin bilgilendirilmesi

MADDE 11- (1) Bir sağlık çalışanı, hekim veya danışman, kendisi tarafından tedavi edilen bir kişinin eşini veya partnerini, o kişinin HIV statüsü hakkında yalnızca;

- a) HIV-pozitif kişiye, bahsi geçen eşi veya partnerini bilgilendirmesi konusunda yeterince tavsiyede bulunulduysa,
- b) Tavsiyede bulunulan HIV-pozitif kişi uygun davranış değişimini gösteremediyse ve eşini veya partnerini bilgilendirmesi olası gözüküyorsa,
- c) Sağlık çalışanı, eş veya partnerin bu kişiden HIV kapması konusunda ciddi risk altında olduğuna inanıyorsa,
- ç) Sağlık çalışanı, HIV-pozitif kişiye, HIV-pozitif statüsünü bu kişinin eşine veya partnerine bildirme niyeti olduğunu önceden makul biçimde açıkladıysa,
- d) Kişisel olarak ve uygun danışmanlık veya yönlendirme yapılarak bilgilendirebilir.

ALTINCI BÖLÜM

HIV Statüsüne Bağlı Ayrımcılığa Karşı Koruma

HIV statüsüne bağlı ayrımcılığın önlenmesi

MADDE 12- (1) Özel veya kamu kurumlarınca, işe alma, terfi veya atama dahil olmak üzere istihdamın herhangi bir aşamasında, HIV statüsüne dayalı ayrımcılığa yol açacak tüm uygulamalar yapılamaz.

(2) HIV pozitif kişilerin, çalıştıkları kurum ve kuruluşlarda aynı işi yapan diğer çalışanlarla aynı haklardan yararlanmaları esastır.

(3) Tüm kamu kurumları ve özel sektördeki bütün kuruluşlar; çalışanlarının, öğrencilerinin ve üyelerinin HIV/AIDS statüsüyle ilgili tıbbi ve kişisel bilgilerini saklı tutmakla yükümlüdürler.

Özel ve kamusal sağlık kurumlarında ayrımcılığın önlenmesi

MADDE 13- (1) Hiç kimse, herhangi bir kamu veya özel sağlık kurumu tarafından rutin kontrol veya tanıya yönelik test amaçlı HIV taramasına tabi tutulamaz.

(2) Tüm kamu ve özel sağlık kurumları, HIV/ AIDS statüleri de dahil olmak üzere hastalara ait tıbbi ve kişisel bilgileri saklı tutmakla yükümlüdürler.

(3) Hiçbir kamu veya özel sağlık kurumu, bir kişinin, kendisine veya ailesinden birine ait HIV statüsünü gerekçe göstererek tedavi talebini reddedemez.

Ayrımcılığın özel ve kamusal eğitim kurumlarında önlenmesi

MADDE 14- (1) Hiç kimse, sadece HIV statüsüne bağlı olarak eğitim hakkından mahrum bırakılamaz.

(2) Hiçbir çocuk, ebeveyninin HIV pozitif statüsü nedeniyle eğitim hakkından mahrum bırakılamaz.

(3) Devlet, HIV/AIDS'ten etkilenmiş çocukların eğitimlerine devam etmelerini sağlamakla yükümlüdür.

HIV statüsüne bağlı olarak basın yoluyla kişilik haklarına saldırının yasaklanması

MADDE 15- (1) Sözlü veya yazılı basında, kişilerin HIV/AIDS statüsüyle ilgili olarak yayın yapılamaz.

HIV statüsü nedeniyle sigorta hizmetlerinden yararlanmanın engellenmemesi

MADDE 16- (1) Kişinin HIV pozitif statüsü gerekçe gösterilerek, sağlık, kaza, hayat sigorta hizmetlerinden yararlanması engellenemez.

MADDE 17- (1) Bu Kanunun HIV statüsü nedeniyle ayrımcılığı yasaklayan hükümlerine aykırı davrananlar, Türk Ceza Kanununun 122 nci maddesi uyarınca cezalandırılır.

Görülmekte olan davalar ile kamu ve özel kurumlara yapılan her türlü başvuruda gizliliğin temini

MADDE 18- (1) HIV pozitif kişilerle ilgili görülmekte olan davalarda tüm yargılama safhalarında gizliliğin sağlanması esastır.

(2) Aşağıda sayılan başvurularda, kişilerin HIV statülerinin gizliliğinin sağlanması esastır:

a) HIV pozitif kişiler tarafından, bu statüleri ile ilgili olarak yapılan idari işlemler hakkında yapmış oldukları her türlü idari başvuru ile dilekçe hakkının kullanılması çerçevesinde kamu makamlarına ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonuna yapmış oldukları başvurularda.

b) Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ve Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu gibi insan hak ve ihlallerini izlemekle görevli Türkiye Büyük Millet Meclisini komisyonlarına yapılan başvurularda.

c) Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığına, insan hakları il ve ilçe kurullarına ve benzeri amaçla faaliyet gösteren diğer bağımsız idari kurul ve kurumlara yapılan başvurularda.

ç) Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan başvurularda.

d) Benzer nitelikli sivil toplum örgütlerine yapılan başvurularda.

e) Avukatlık hizmetlerinden yararlanmak üzere yapılan başvurularda.

Yürürlük

MADDE 19- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20- (1) Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.